

[Søren Olesen.]

staaelse, en sådan dannelse, finder man lige så godt i erhverv og samfundslag, hvor der ikke finder en større boglig uddannelse eller direkte studier sted.

Det praktiske arbejde har jo en forunderlig evne til at opdrage mennesker, og det er et spørgsmål, om ikke i grunden ethvert menneske burde lære et sådant arbejde. Derfor synes jeg ikke, der er nogen grund til at have så ondt af de studenter, som må påtage sig noget praktisk arbejde i studietiden. Naturligvis er det forkert, hvis dette arbejde kommer til at optage så megen tid, at det bliver en væsentlig hindring for, at studierne kan tilendebringes indenfor en rimelig tid. Men rent menneskeligt synes jeg ikke man skal ynke de studenter, som får lejlighed til at lære et praktisk arbejde at kende, tværtimod.

I denne forbindelse vil jeg gerne henvise til, at seminarieforsøger Nørfelt netop i dag i „Kristeligt Dagblad“ har en kronik om disse forhold. Heri peger han på, at det praktiske arbejde må vi ikke forholde nogen, heller ikke den studerende ungdom.

I formålsparagraffen, § 1, hedder det, at man ønsker tilvejebragt

„sikkerhed for, at ingen egnet og interesseret ung hindres af økonomiske grunde i at påbegynde og gennemføre en videregående uddannelse“.

Derefter kan jo alle andre unge lige så godt og med lige så god ret sige, at så bør heller ingen ung af økonomiske grunde hindres i at blive landmand eller fisker, eller hvad han nu ønsker at blive — livsstillinger, hvortil der kræves et kapitalindskud, som vedkommende ikke er i besiddelse af. Jeg ville hellere udtrykke det sådan, at der er ingen, der har krav på speciel uddannelse eller adgang til noget specielt erhverv. Man har ikke krav på hjælp, men al den hjælp, der bliver ydet frivilligt, kan man kun glæde sig over fra alle sider. Jeg mener, det er her, vi skal appellere til det øvrige samfund. Man skal ikke blot stadigvæk kigge efter sociale foranstaltninger, men man skal skabe en sådan interesse for ungdommens forhold og problemer, at det vil give offervilje, og sætte et arbejde i gang for på frivilligt grundlag at skaffe midler til ungdommens uddannelse og igangsætning i de forskellige erhverv.

Når man taler om de såkaldte store årgange, synes jeg, man overser en ting, nemlig den, at samtidig med at der kommer flere mennesker frem, har de dog, i hvert fald de, der er normalt udstyret, to hænder til at tage fat med. Man får undertiden det indtryk, at der rettes bebrejdelser mod skaberen for, at han har skabt jorden, som den er, med sten og kalk og træer og naturgoder, og ikke skabt den med huse og færdige klæder og møbler; menneskene fødes nøgne, og det må åbenbart være en stor fejl. Forholdet er vel imidlertid dette, at samtidig med at der vokser nye årgange frem, skaber disse årgange også selv arbejdsmuligheder og tager fat og skaber det grundlag, hvorpå de vil bygge deres liv op. Det gælder også i nogen måde, når vi taler om uddannelsen. Jeg mener, at man ikke tager ansvaret og pligterne fra ungdommen og så vente, at den skal udfylde sin plads på samme måde, som hvis den handlede selvstændigt under pligt og ansvar.

Vor stilling til denne lovgivning vil altså i høj grad blive afhængig af, om man i loven indsætter bestemmelser om, hvordan midlerne tænkes tilvejebragt, og at man ikke tager sigte på at give nogen særlig forret til den studerende ungdom eller nogen særret til uddannelse for visse befolkningsklasser. Det lyder udmærket, at hjælpen skal ydes uanset økonomiske forhold, og at det skal være evnerne, som skal være det afgørende, men det gælder som sagt lige så meget i de frie og praktiske erhverv, at evnerne kan være der og midlerne kan mangle til at få sine ønsker opfyldt. Men her må man altså også lægge et vist ansvar på ungdommen selv.

Vi vil gerne være med til at gennemføre denne lovgivning, hvis man kan påpege veje og skaffe midler på frivilligt grundlag, og således at der gives de ungeligestilling og lige ret. Så kan det jo være et spørgsmål, om man skal have alle de mangenævnte, som jo altid kan være vanskelige at administrere, men der er jo her tale om en praktisk foranstaltning, som må kunne løses, og det finder man nok frem til, om ellers man finder det rette grundlag.

Undervisningsministeren (Bomholt): Jeg takker de ærede ordførere for deres bidrag